

УДК 159.98:37.091

Р 64

Р 64 Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності: збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, Україна, 09-10 квітня 2020 року) / Редколегія: О. М. Петровський, І. М. Вітенко, О. І. Когут, В. С. Мисик, Ю. Ч. Шайпук, В.Є. Кавецький, А.В. Вихрущ, О.Я. Жизномірська, С.Б. Гах, Г.І. Герасимчук, М.П. Мамус – Тернопіль: СМП "Тайп", 2020. 450 с.

У збірнику публікуються тези доповідей учасників III Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності», проведеної на базі Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти 09-10 квітня 2020 р.

Усі матеріали збірника подаються в редакції авторів. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори.

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол №2 від 30.04.2020 р.)

УДК 159.98:37.091

© Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти. 2020

Петровський О.М. Актуальні питання підвищення кваліфікації педагогів у контексті сучасних змін у світі та в Україні.....	12
Бабовал Н.Р. Використання дистанційної форми навчання в освітньому процесі. Актуальні проблеми сьогодення.....	14
Özer Z.B. Metin incelemelerinde değişken değerler.....	17
Банасюкевич Т.М. Методичні основи формування професійної мобільності майстра виробничого навчання.....	23
Бартенсва І.О. Атестація педагогічних кадрів як складова їх професійного розвитку.....	25
Bauer T. AT Higher education institutions and the role of Erasmus+ in teacher education.....	28
Бачинська Н.Я. Розвиток підприємливості та соціальної активності у дітей дошкільного віку: короткий огляд програм.....	32
Бескоровайна Н.О., Мельник Г.М. Особливості організації навчальної діяльності в полікультурних класах.....	34
Боднар Д.М. Особистісно орієнтований підхід у професійній підготовці управлінських кадрів для системи освіти.....	37
Боднар С.О. Особливості вивчення життєпису письменника на уроках української літератури.....	39
Борисьонюк М.О. Шляхи використання інформаційно-комунікаційних технологій навчання в початковій школі в умовах НУШ.....	42
Боруцька Л.С. Формування професійних компетентностей учителя-словесника у світлі Концепції «Нової української школи».....	44
Брик Р.С. Професійна компетентність учителя як складова внутрішньої системи забезпечення якості освіти.....	47
Брик Ю.Р. Інноваційні методи і прийоми формування ключових та предметних компетентностей учнів при викладанні біології.....	51
Булда А.А., Саюк В.І. Консультавання як фахова діяльність освітян.....	55
Буняк Н.А. Взаємини викладача і студента: теоретичні підходи.....	57

- Варецька О.В., Аксьонова О.П.**
 Нова фізкультура в Новій українській школі.....
- Вихрущ А.В.**
 Інновації в педагогіці.....
- Вихрущ В.О., Псхота О.М.**
 Комунікативний підхід у системі загальнопедагогічної підготовки
 андрагога.....
- Вихрущ В.О., Романишина Л.М.**
 Історико-педагогічна підготовка учителя початкової школи у
 контексті едіфікації освіти.....
- Вітенко І.М.**
 Дослідно-експериментальна діяльність у навчальних закладах
 Тернопільської області: досвід роботи, проблеми та перспективи.....
- Власюк І.В.**
 Особливості розвитку навичок читання у молодших школярів за
 допомогою техніки "кольорового читання".....
- Вовна А.М.**
 Місце психології у всеукраїнському громадянському суспільстві.....
- Вороненко Т.І.**
 Самостійна групова робота учнів на уроках хімії.....
- Гаджула О.І.**
 Роль майстра виробничого навчання в організації навчально-
 виробничого процесу.....
- Гайда В.Я., Боднарчук О.В., Муляр Б.І.**
 Формування дослідницької компетентності учнів на уроках фізики
 з використанням сучасних цифрових лабораторій.....
- Гантімурова Н.І.**
 Професійні якості викладача в умовах полікультурного середовища.....
- Главацька О.Л.**
 Самоменеджмент як складова професійного розвитку керівника
 закладу загальної середньої освіти.....
- Глушко О.З.**
 Педагогічна освіта в республіці Польща: інновації для розвитку.....
- Горішна Н.М.**
 Організація інклюзивного навчання дітей з розладами аутичного
 спектру.....
- Городецька О.В.**
 Інформаційний детокс як засіб психологічного захисту особистості.....
- Городецька О.А.**
 Використання комп'ютерних технологій у професійній сфері
 майбутнього майстра-перукаря.....
- Гороть Є.В., Синовець М.С.**
 Дистанційна освіта - сучасність освітнього процесу.....
- Beck G.**
 Herausforderung berufssprachkurs: überlegungen zur qualifikation von

59	daf-/daz-lehrkräften am beispiel der spezialkurse „Deutsch für nichtakademische gesundheitsberufe“.....	106
	Дєдова О.О.	
62	Застосування ігрових технологій лєго на заняттях з дошкільнятами...110	
	Джурило А.П.	
64	Програма Sinus як модель професійного розвитку вчителів у ФРН.....113	
	Довгань О.З.	
68	Технологія формування художньо-епістемологічного досвіду майбутнього вчителя музичного мистецтва в контексті сучасних пост культурних тенденцій.....115	
	Доманюк О.М.	
71	Доброзичливість як базова якість зростаючої особистості.....118	
	Дранічнікова В.А.	
75	Формування громадянської компетентності здобувачів освіти в системі професійної (професійно-технічної) освіти шляхом впровадження інноваційних педагогічних технологій.....120	
	Drexler E., Winkelmaier H.	
79	Home learning – entwicklung und derzeitige umsetzung an der pädagogischen hochschule wien.....123	
82	Drexler E., Drexler C., Winkelmaier H.	
	Home learning – derzeitige praktische umsetzung an der PH wien in der lehrveranstaltung inklusion und diversität.....126	
84	Дроздовська Л.М.	
	Формування професійної компетентності учнів шляхом застосування інформаційно-комунікаційних технологій в навчальному процесі.....128	
86	Дудченко В.С.	
88	Профільне навчання як пріоритет модернізації й удосконалення освітнього простору загальноосвітнього навчального закладу.....133	
	Дурдас А.П.	
90	Університетська освіта Франції: етапи історичного розвитку.....136	
	Duisebayeva D.	
95	İnsan bir ağaç olsa ağaç da bir insan.....139	
	Özer Y.	
97	G. N. Potanin'in doğu arařtırmalarına katkisi.....146	
	Erdogan H.	
100	Yabancı dil öğretiminde postmodern dönem.....150	
	Жизномірська О.Я., Гайда В.Я.	
102	Формування самоосвітньої компетентності особистості педагога: психологічний вектор становлення.....152	
	Жмурко О.Г.	
104	Формування уявлення про цілісність живої природи в курсі «Природничі науки».....154	
	Зевако В.І.	
	Засоби формування професійної компетентності на заняттях української	

мови як іноземної.....	158
Іванюк І.В.	
Методичні компетенції як запорука успіху професійної діяльності педагога.....	159
Іванюк Т.Г.	
Уміння системно мислити – вимога та ціль навчання математики.....	163
Кавецький В.Є., Кавецька Р.Є.	
Особливості самосприйняття професіоналізації педагогами ЗЗСО.....	168
Kądziołka W.	
Dialog edukacyjny w trosce o przyszłość młodych pokoleń.....	171
Кікінежді О.М., Шульга І.М.	
Психолого-педагогічний супровід егалітарної особистості майбутнього педагога в контексті реалізації концепції Нової української школи	175
Кірман В.К., Харлаш Л.М.	
Стереометричні задачі на доведення в системі розвитку професійної компетентності вчителів.....	178
Кляпегура М.В.	
Сучасний урок - вимога часу.....	181
Ковальчук Т.М.	
Шляхи удосконалення професійної компетентності майстра виробничого навчання.....	184
Ковтюх Г.А.	
Особливості розвитку звукової культури мовлення старших дошкільників засобами фольклору.....	187
Когут О.І.	
Новітні підходи у професійному розвитку педагогічних працівників.....	191
Колодійчук Л.С.	
Проектування результативної складової освітнього процесу в агротехнічному ЗВО.....	193
Колодійчук О.Я.	
Проблеми трудової діяльності та підвищення фахового рівня учителів «трудового навчання» і «технологій» в умовах реформування української освіти.....	195
Коненко М.Б., Іваночко О.В.	
Використання інтерактивних методів навчання в процесі підвищення кваліфікації вчителів початкових класів.....	199
Коротюк З.М.	
Педагогічна технологія «ситуація успіху».....	201
Коча І.А.	
Професійне вигорання педагога як проблема сучасності.....	204
Кравець Р.А.	
Доцільність упровадження предметно-мовного інтегрованого навчання майбутніх фахівців аграрної галузі на заняттях з іноземної мови.....	207

Кравченко С.М. Забезпечення якості освіти як ключова тенденція розвитку освітньої системи США.....	210
Криховець-Хом'як Л.Я. Трансформація екологічної свідомості в контексті формування особистості.....	213
Кучин Е.К. Онтологія голосового звучання.....	216
Локшина О.І. Професійний розвиток педагогів: позиція міжнародних організацій.....	217
Лопатка Г.Ф. Інноваційні технології в освітньому процесі закладів освіти.....	220
Маканик А.В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках виробничого навчання з професії «кухар».....	222
Маман Н.Д. Педагог в інклюзивному освітньому просторі.....	225
Мартинів М.А., Магера Т.В. Інформаційно-цифрова компетентність педагога в умовах становлення та розвитку Нової української школи.....	227
Мединська О.Я. Медіакомпетентність як складова фахової підготовки майбутніх журналістів.....	231
Мельник Т.П. Особистісно орієнтований підхід у мовній підготовці іноземних громадян.....	235
Мисик В.С., Мисик О.А. Імплементція виховної роботи та громадянської освіти в Нову українську школу.....	236
Митулинська О.Є. Професійне зростання вчителя – головна умова формування успішної особистості в НУШ.....	240
Молчанова О.М. Готовність педагога до роботи з дітьми з особливими потребами як проблема інклюзивного навчання.....	243
Моначин І.Л. Вироблення тактик управлінських рішень в період системних трансформацій.....	247
Мочук О.Б. Інформаційно-комунікаційні технології як засіб візуалізації текстової інформації на уроках словесності.....	250
Нечипорук О.В. Комунікативний етикет сучасного педагога як передумова формування культури мовного середовища.....	254
Нікольська Н.В.	

Підготовка вчителів як тенденція розвитку освіти у штаті Техас США..	256
Новицька О.І.	
Актуальність інтерактивних технологій навчання в процесі реалізації особистісного потенціалу майбутніх лікарів.....	258
Ноздрова О.П.	
Літня виховна практика майбутніх вчителів ЗВО в дитячих літніх оздоровчих таборах: підготовчий етап.....	260
Олексюк О.Р.	
Деякі аспекти синергетичних ефектів у впровадженні STEM-освіти.....	263
Оленич Д.Л.	
Застосування експериментальних задач у фізиці для підвищення пізнавальної активності учнів на уроці.....	265
Олійник Г.М.	
Соціальна реабілітація молоді з особливими потребами.....	268
Онищук І.А.	
Форми, методи та прийоми розвитку культури самовираження майбутніх вихователів ЗДО у художній діяльності.....	271
Онищук Л.З.	
Використання нормо-орієнтованих та критеріально-орієнтованих тестів в освітніх вимірюваннях.....	274
Періг І.М.	
Інтерактивні можливості дистанційного навчання: досвід викладання у вищій школі.....	277
Пермякова О.Г.	
Нові підходи до навчання у сучасній французькій школі.....	279
Пилипенко К.В.	
Емоційна стійкість освітянина у контексті його професійної діяльності..	282
Пилипишин С.І.	
Професійна етика керівника закладу освіти як елемент його управлінської діяльності.....	283
Поліщук С.В.	
Управління якістю діяльності ВНЗ.....	286
Процик Г.М.	
Проблемне навчання як інноваційна педагогічна технологія.....	289
Пуйо О.І.	
Специфіка роботи з вихователями щодо формування ціннісних орієнтацій старших дошкільників засобами рухливих ігор.....	292
Рик С.М., Василькевич Я.З.	
Формування фундаментальних цінностей академічної доброчесності педагога.....	294
Рокіцька Н.В.	
Fremdsprachenlehrerausbildung in Deutschland.....	297
Руденко М.І.	
Зміст виховної роботи у закладі вищої медичної освіти.....	299
Rudloff C., Rudloff E.	

Flipped classroom in higher education.....	302
Rudloff C., Fahrecker D.	
Digital technologies in physical education.....	304
Рушак О.Д.	
Використання методів ейдетики при вивченні художніх творів.....	307
Ряба І.С.	
Вдосконалення педагогічної та психологічної майстерності викладача.....	310
Сампара О.В., Кікінежди О.М.	
Відкриті родинні студії як інноваційна педагогічна модель освіти дорослих.....	312
Семенча Л.Г.	
Особливості використання інтерактивних технологій при вирішенні завдань пізнавального розвитку дітей старшого дошкільного віку.....	315
Сергуїна Т.О., Мамус М.П.	
Історія та сучасний розвиток медіаграмотності.....	318
Сесик О.О.	
Педагогічна технологія як системний метод у професійній діяльності класного керівника.....	320
Сидоренко Г.Г., Турицька Т.Г.	
Необхідність опанування стратегії розвитку критичного мислення педагогічними працівниками як невід'ємна складова підвищення якості освіти.....	323
Сиротюк О.С.	
Методика підготовки та проведення уроку виробничого навчання.....	325
Сівак Ж.І.	
Підготовка компетентного учня на уроках виробничого навчання шляхом застосування інноваційних технологій.....	328
Сіткар В.І., Сіткар Н.С.	
Особливості навчання в сучасних школах Естонії: реалії та поради українським освітянам.....	332
Сіткар С.В.	
Освітній технолог як медіатор підвищення професіоналізму вчителів: досвід Естонії.....	334
Склярова І.В.	
Завдання в тестовій формі як інструмент роботи вчителя в умовах дистанційного навчання.....	336
Сокол М.О., Zenchak A.E., Царик О.М., Сокол З.С.	
Інноваційні технології як результативний інструмент засвоєння знань.....	340
Сошільник М.П.	
Впровадження інноваційних педагогічних технологій на уроках професійно-теоретичної підготовки.....	342
Сорока О.В.	
Тайм-менеджмент у самоосвіті менеджерів соціокультурної діяльності.....	344
Sonnur A.	
Toponymy and its relationship with other sciences.....	346

Сотніченко І.І.	
Випереджальний професійний розвиток педагога Нової української школи.....	355
Сохацькі П.	
Соціальна реабілітація дітей трудових мігрантів.....	357
Стандрет Г.Н.	
Професійна компетентність педагога в умовах впровадження Концепції «Нової української школи».....	361
Старик Ю.І.	
Організаційно-педагогічні умови створення і функціонування центру професійної кар'єри в ДНЗ «Подільський центр професійно-технічної освіти».....	364
Степанець Н.М.	
Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів як об'єкт самоосвітньої діяльності вчителя початкових класів.....	366
Стефанишин К. Л.	
Використання методу навчальної гри на заняттях з української мови як іноземної у медичному ЗВО.....	368
Sunar M.	
Boduen de kurtene: global experience as a factor of personal academic growth.....	370
Тернова І.В., Михайлишин М.С.	
Сучасні підходи при використанні інтерактивних методів навчання.....	375
Тименко М.М.	
Використання сучасних технологій в освітньому середовищі школи....	377
Тимчук С.М.	
Формування пізнавальних умінь під впливом міжпредметних зв'язків.....	379
Тишковець М.П.	
Вивчення синонімів на заняттях з української мови (за професійним спрямуванням) у медичному ЗВО.....	382
Турчик І.В.	
Економічна компетентність керівника закладу загальної середньої освіти як необхідна вимога часу.....	384
Fahrecker D., Rudloff C.	
Online videos for teacher training.....	387
Федчишин Н.О., Єлагіна Н.І.	
Дистанційне навчання: нові виклики вимагають нових відповідей.....	389
Фурман А.В., Чорний М.М.	
Психологічна готовність до професійної діяльності.....	392
Хвальбога Т.І.	
Особливості підвищення кваліфікації викладачів у медичних університетах США (історико-педагогічний аспект).....	394
Царик О.М., Сокол М.О., Рибіна Н.В.	
Teaching Ukrainian as a foreign language: challenges and opportunities.....	397

Cwer A. Stanisław August Poniatowski school of chivalry in Warsaw the first military academy in the Polish republic (1765 – 1794).....	399
Чекригіна Г.Б. Сучасні освітні інформаційні ресурси як запорука якісної діяльності методичної служби ДНЗ «Подільський центр професійно-технічної освіти».....	403
Чобіт Д.Д. Особливості формування здоров'язбережувальних компетентностей у дітей дошкільного віку.....	406
Чорна І.М. Вплив 12-ти бальної системи оцінювання на психоемоційний стан школяра.....	410
Чорна І.М., Смик Н.Р. Психолого-педагогічні заходи психокорекції особистісної тривожності у молодших підлітків.....	413
Чорнецька О.М. Життєва і професійна компетентність випускника ЗП(ПТ)О – вимога часу.....	416
Щеремета Л.П. Компетентнісний підхід у професійній підготовці педагога.....	418
Шнарк О.М. Педагогічна освіта та професійний розвиток вчителя: досвід КНР.....	419
Штогрин С.С., Вавк Г.С. Можливості курсів мережевої академії CISCO для успішної підготовки майбутніх фахівців економічних спеціальностей в рамках запровадження програми «Держава в смартфоні».....	422
Щербяк Ю.А. Концептуальні засади вальдорфської педагогіки у сучасному освітньому просторі.....	426
Wieser S., Winkelmaier H. Home learning – derzeitige praktische umsetzung an der PH WIEN in der lehrveranstaltung bewegung und sport: motorische grundlagen.....	430
Würzer-Beck, A. Inklusion in Bayern: voraussetzungen, möglichkeiten, erfahrungen.....	432
Яковишин Р.Я. Педагогічні погляди Сократа.....	440
Ярмолицька С.О. Педагогічний діалог як основа контактної взаємодії педагога з батьками й дітьми в освітньому процесі.....	444
Яценко Д.С. Авторська школа як один із напрямів інноваційної освітньої діяльності у реалізації компетентнісного навчання через дослідно-експериментальну роботу школярів.....	447

розвитку в умовах інноваційного освітнього середовища, який стане агентом змін.

Розглянемо п'ять категорій учителів, які готові до нововведень (за Роджерсом):

I – новатори – вчителі, які завжди першими сприймають усе інноваційне та з задоволенням його впроваджують;

II – педагоги, які першими здійснюють експериментальну перевірку цінностей інновацій в освітньому закладі;

III – помірковані, які дотримуються «золотої середини» і не сприймають нові знання та уміння, поки вони не будуть апробовані їх колегами;

IV – учителі, які більше сумніваються, ніж вірять у нове; більше надають перевагу старим методикам та технологіям;

V – педагоги, які є консервативними та відкидають усе нове.

Реформою освітньої галузі передбачено низку заходів щодо особистісного та професійного зростання педагогів:

- академічна свобода (свобода від втручання у професійну діяльність);
- матеріальне стимулювання (підвищення місця вчителя у єдиній тарифній сітці);
- модель професійної підготовки вчителя (право вибору місця і способу підвищення кваліфікації);
- зменшення бюрократичного навантаження (оптимізація звітності, запровадження електронних форм документів; створення системи освітньої статистики та аналітики);
- підтримка вчительської професійної спільноти (створення освітнього порталу із методичними та дидактичними матеріалами тощо) [4].

Відтак, в умовах розбудови Нової української школи підвищуються вимоги до професійного розвитку сучасного педагога, самовдосконалення та самореалізації особистості, що потребує величезних інтелектуальних, емоційних та психічних сил.

Тому зараз особливого значення в освітньому закладі набуває робота практичного психолога, що спрямована на збереження здоров'я педагога, зміцнення віри у власні сили, відновлення психоемоційного потенціалу, актуалізацію власних ресурсів працівника. Найпоширенішими формами взаємодії практичного психолога у подоланні професійного вигорання виокремлюють: індивідуальні консультації, соціально-психологічні тренінги, години психологічного розвантаження, арт-терапевтичні заняття тощо [5].

Отже, на етапі реформування освіти професійне вигорання педагога є однією з найважливіших проблем. Ефективні заходи з боку держави, робота психологічної служби в освітньому закладі знижуватимуть симптоми професійного вигорання та сприятимуть поліпшенню емоційного стану педагога.

Література

1. Бодров В.А. Информационный стресс: учебное пособие для вузов. М.: ПЕР СЭ, 2000. 352 с.

2. Булатевич Н.М. Синдром емоційного вигорання вчителя: автореф. дис. канд. психол. наук: спец. 19.00.04 «Медична психологія» Н.М. Булатевич. Київ, 2004. 19 с.
3. Вітюк В.В. Професійний розвиток педагогів в умовах інноваційного освітнього середовища післядипломної освіти регіону. *Педагогічний пошуки*. 2016. № 1(89). С 3-6.
4. Нова українська школа: порадник для вчителя / під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плєяди», 2017. 206 с.
5. Пустовалова С. В. Емоційне вигорання педагогів – синдром професійного знесилення. *Психологічний практикум*. 2016. № 9-10. С. 33-39.

УДК 378: 811.11

Кравець Р.А.

доктор педагогічних наук,
старший викладач кафедри української та іноземних мов
Вінницького національного аграрного університету
krawezj@ukr.net

ДОЦІЛЬНІСТЬ УПРОВАДЖЕННЯ ПРЕДМЕТНО-МОВНОГО ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Постановка проблеми. Інтеграція наукових здобутків лінгвістики у методику викладання іноземних мов є однією з провідних тенденцій реформування системи вищої освіти України. Відповідно до цієї тенденції виникає необхідність у запровадженні новітніх світових досягнень педагогічної науки у навчальний процес ЗВО під час викладання іноземної мови професійного спрямування для майбутніх фахівців аграрної галузі.

Останнім часом особливої популярності набуває методика предметно-мовного інтегрованого навчання, що можна пояснити підвищенням вимог до іншомовної підготовки студентів відповідно до «Загальноєвропейських рекомендації з мовної освіти» [8] та недостатньою ефективністю традиційного навчання у формуванні іншомовної компетентності майбутніх фахівців. У зв'язку з цим виникає необхідність у вдосконаленні навчального процесу, застосуванні інших підходів, які б дозволили вивести іншомовну підготовку майбутніх економістів на якісно новий рівень. Саме предметно-мовне інтегроване навчання слугує засобом реформування методики викладання й розширення навчальних програм ЗВО.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання оптимізації професійної підготовки майбутніх фахівців аграрної галузі досліджують Р. Будяк [4], О. Джеджула [4], Р. Кравець [1], О. Лазарєв [2], О. Солоня [4]. Вивченню педагогічних технологій, які посилюють професійну складову аграрної вищої освіти, присвячені праці Т. Заграбчук [4], О. Краєвської [4], В. Левчука [4], С. Лутковської [4], О. Мельник [4], Т. Хом'яковської [4]. Проблеми предметно-мовного інтегрованого навчання у своїх роботах присвячують увагу Л. Добровольська [3], О. Кордюк [7], Т. Мироненко [3],

О. Рудичик [3], О. Ходаковська [5], О. Чекур [6], І. Шевченко [7]. Однак, поважаючи на значний інтерес науковців до цієї проблеми, досі залишається невирішеним питання розроблення нової парадигми іншомовної підготовки, спрямованої на формування у майбутніх фахівців аграрної галузі здатності до гнучкого застосування професійних знань і вмінь, готовності до адаптації та самореалізації у глобальному полікультурному просторі, здатності приймати рішення, оперативної й креативно розв'язувати професійні завдання в умовах іншомовної комунікації.

Формування мети. Соціальне замовлення на конкурентоспроможну іншомовну особистість, яка володіє комплексом компетентностей, необхідна для реалізації професійної діяльності в умовах мультилінгвального глобалізованого світу й традиційний підхід до підготовки майбутніх фахівців аграрної галузі на заняттях іноземної мови, який обмежується, зазвичай, формуванням лінгвістичних знань, умінь, навичок за основними видами мовленнєвої діяльності й недостатня увага до формування їхньої професійної компетентності засобами іноземної мови обумовили мету: теоретично обґрунтувати доцільність імплементації предметно-мовного інтегрованого навчання на заняттях з іноземної мови для оптимізації професійної підготовки майбутніх фахівців аграрної галузі у контексті нової освітньої парадигми.

Виклад основного матеріалу дослідження. Упровадження елементів предметно-мовного інтегрованого навчання (Content and Language Integrated Learning – CLIL) відбувається у рамках сучасної лінгводидактики. Його головною перевагою над традиційним навчанням є флективність – можливість одночасно використовувати багато підходів і враховувати суб'єктивні характеристики студентів. З одного боку майбутні фахівці аграрної галузі на практичних заняттях опановують предметні знання, а з іншого – іноземну мову. Варто зазначити, що така «двовекторність» сприяє розвитку навичок самоаналізу та самонавчання, а комбіновані заняття значно підвищують мотивацію майбутніх фахівців аграрної галузі, тому процес вивчення іноземної мови стає більш свідомим. Отже, в методиці предметно-мовного інтегрованого навчання головну увагу зосереджують на особистості студента, його здатності самостійно визначати свої потреби та коло власних професійних інтересів.

Абстрагування від лінгвістичних проблем і припинення постійного порівняння іноземної та рідної мов під час вивчення контексту є важливим кроком на шляху до подолання мовного бар'єру. Важливу роль тут відіграють міжпредметні зв'язки та створення штучного іншомовного середовища для швидкого мовного занурення майбутніх фахівців аграрної галузі в освітній процес. Відтак, в імплементації предметно-мовного інтегрованого навчання під час професійної підготовки майбутніх фахівців аграрної галузі засобами іноземної мови можна виокремити три моделі: м'яку (soft), жорстку (hard) та часткове занурення (partial immersion). Перша модель переважно спрямована на лінгвістичні особливості спеціального контексту (language-led), друга – викладання 50% навчальних дисциплін іноземною мовою (subject-led), третя – презентацію декількох навчальних модулів зі спеціальності іноземною мовою (thematic-based) [3, с. 6–7]. Кафедра української та іноземних мов Вінницького

ціонального аграрного університету в процесі професійно зорієнтованого навчання майбутніх фахівців аграрної галузі застосовує третю модель впровадження CLIL, яка займає проміжне положення – викладання окремих навчальних модулів англійською мовою. Це своєю чергою забезпечує більшу мотивацію навчання, сприяє удосконаленню комунікативних умінь та формування полікультурної свідомості.

Висновки. На основі проведених досліджень з'ясовано, що предметно-мовне інтегроване навчання сприяє підвищенню мотивації майбутніх економістів вивчати іноземну мову; значно розширює словниковий запас студентів з предметної термінології, що дозволяє їм розуміти автентичні тексти та використовувати лексику в професійно-орієнтованому спілкуванні. Предметно-мовне інтегроване навчання є перспективним засобом професійної підготовки майбутніх економістів на заняттях з іноземної мови. Ця методика має великий дидактичний потенціал, що дозволяє удосконалювати мовну підготовку студентів економічних спеціальностей. Завдяки їй студенти здобувають знання з фахових дисциплін іноземною мовою, розвивають навички самостійної роботи з використанням інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій.

Література

1. Кравець Р.А. Теоретичні і методичні основи полікультурної освіти майбутніх фахівців аграрної галузі : моногр. Вінниця : Планер, 2017. 434 с.
2. Лазарев О.В. Професійна підготовка майбутніх фахівців аграрного профілю на засадах компетентнісного підходу. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. журн.* 2014. № 1 (35). С. 209–218.
3. Мироненко Т.П., Добровольська Л.С., Рудичик О.М. Методика предметно-мовного інтегрованого навчання як засіб підготовки майбутніх фахівців. *Молодий вчений : наук. журн.* 2018. № 4 (56). С. 5–8.
4. Сучасні освітні технології у професійній підготовці фахівців аграрного профілю: колективна моногр. / за наук. ред. докт. пед. наук, проф. Олени Дведжули. Вінниця: ВНАУ, 2015. 214 с.
5. Ходаковська О. Особливості методики предметно-мовного інтегрованого навчання. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/11/63.pdf>. (дата звернення: 14.01.2020).
6. Чекун О.А. Предметно-языковое интегрированное обучение в неязыковых вузах. *Педагогика и психология образования : науч. журн.* 2019. № 1. С. 163–171.
7. Шевченко І.В., Кордюк О.М. Методика предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) у сучасній методичній і науковій літературі вітчизняних і закордонних авторів. *Молодий вчений : наук. журн.* 2018. № 4 (56). С. 31–34.
8. Byram M., Parmenter L. The Common European Framework of Reference: The Globalisation of Language Education Policy. Bristol: Multilingual Matters, 2012. 296 p.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ "ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ"
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОДА
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮКА
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ АНКАРА ХАДЖИ БАЙРАМ ВЕЛИ (ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЛЮБЛІНСЬКА ШКОЛА ВИЩА (РИКІ, ПОЛЬЩА)
ВИЩА ЕКОНОМІЧНА ШКОЛА (СТАЛЬОВА ВОЛЯ, ПОЛЬЩА)
ВІДДІЛ ПОРІВНЯЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ІНСТИТУТУ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ

СЕРТИФІКАТ

засвідчує, що

Кравець Руслан Андрійович

взяв (взяла) участь у

III Міжнародній науково-практичній конференції

«Розвиток професійної майстерності педагога
в умовах нової соціокультурної реальності»

Кількість годин: 12

Директор Тернопільського обласного
комунального інституту післядипломної
педагогічної освіти

Олександр ПЕТРОВСЬКИЙ

м. Тернопіль, 09-10 квітня 2020 року

